

A helyi iparűzési adóval kapcsolatos eljárási szabályok 2010. január 1. napját követő változásai

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezéseiben 2009 évben, illetve 2010. január elsejétől jelentős számú és horderejű módosítás következett be. A főbb módosításokat a vállalkozások adminisztratív terheinek csökkentése, az uniós kötelezettségek teljesítése, illetve a más törvények miatt szükségessé váló szabályozási feladatok elvégzése (pl. a Ket. novella hatályba lépése) indokolták. Az adózók adminisztrációs terheinek csökkentését célzó intézkedések közül kiemelt jelentőséggel bír a helyi iparűzési adóval kapcsolatos hatásköröknek az állami adóhatósághoz történő telepítése a 2010-től kezdődő adóévek vonatkozásában.

A változásokat a köztelherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvény (a továbbiakban: Krtv.), illetve a Krtv-t módosító, az egyéni vállalkozóról és az egyéni cégről szóló 2009. évi CXV. törvénnyel és a megtakarítások ösztönzésével összefüggő törvénymódosításokról szóló 2009. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Módtv.) teremtték meg.

A módosítások értelmében az adózók – a későbbiekben részletezettek szerint – az állami adóhatósághoz nyújtják be a helyi iparűzési adó bevallásukat, és az állami adóhatósághoz teljesítik a befizetésüket. Ezáltal azoknak az adózóknak, amelyek több telephellyel rendelkeznek, nem kell a telephelyek szerinti önkormányzatok felé külön bevallást benyújtaniuk, hanem egy, az állami adóhatósághoz benyújtott bevallással - települési önkormányzatonként részletezve - teljesítik bevallási kötelezettségüket. A befizetést szintén az állami adóhatóság felé kell teljesíteni, mégpedig az állami adóhatóság által vezetett helyi iparűzési számlára. A befizetéseket az állami adóhatóság a bevallásban feltüntetett települési önkormányzatok részére a bevallásban szereplő adatok alapján utalja át.

Az iparűzési adóhoz kapcsolódó adóztatási feladatok megosztása 2010-ben

A 2010. év átmeneti időszak a helyi iparűzési adóval kapcsolatos feladatok átadása, átvétele szempontjából.

A 2009-es adóévet az önkormányzati adóhatóságoknál kell lezárni, így a 2009-es évről (2010. május 31-éig) még az önkormányzati adóhatósághoz kell a bevallást benyújtani.

A 2010. március 15-ig teljesítendő előleget még az önkormányzati adóhatósághoz kell megfizetni az önkormányzat által kibocsátott fizetési meghagyás alapján és amennyiben az önkormányzati adóhatóság kimutatása szerint a 2010. március 15-én esedékes helyi iparűzési adóelőleget az adózó hiánytalanul nem fizette meg, a különbözet végrehajtását még az önkormányzati adóhatóság végzi.

A 2010-es adóévet megelőző adóévekkel kapcsolatos adóhatósági feladatok (ellenőrzés, végrehajtás, stb.) maradnak az önkormányzati adóhatóságnál: ezen időszakok vonatkozásában az önkormányzati adóhatóságok adómegállapítási joga 2 évre rövidül. Az önellenőrzésre nyitva álló határidő mindenképp egybe kell, hogy essen a hatóság adómegállapításhoz való jogának elévülésével, ezért az adózók szintén 2 éves időszakon belül tudnak csak önellenőrzést benyújtani, azaz 2011. december 31-ig.

A tevékenységüket 2009. december 31-éig megszüntető adózók: a helyi iparűzési adóval összefüggő adókötelezettségeiket még az önkormányzati adóhatósághoz teljesítik, illetve az önkormányzati adóhatóságok végzik az ezzel összefüggő adóztatási feladatokat.

A 2010. január 1-jét megelőző adóévekben esedékes kötelezettségek tekintetében még az önkormányzati adóhatóság jár el hitelezőként.

Az állami adóhatóság 2010. január 1-jétől a helyi iparűzési adóval összefüggő hatásköröket a 2010. január 1-jétől kezdődő adóéveket érintően gyakorolja.

Tekintettel arra, hogy a 2010. március 15-én esedékes előleget az önkormányzati adóhatósághoz kell megfizetni,

ezért az Art. úgy rendelkezik, hogy az állami adóhatóság a 2010. évi helyi iparűzési adó fizetési kötelezettség teljesítése során a 2010. március 15-én esedékes, az önkormányzatokhoz megfizetendő adóelőleget a saját nyilvántartása szerint megfizetettnek és teljesítettnek tekinti.

A tevékenységüket 2009. december 31-ét követően megszüntető adózók 2010. január 1. utáni időszakot érintő adóügyeiben az állami adóhatóság jár el, úgy mint a települési (a fővárosban a fővárosi) önkormányzatot megillető helyi iparűzési adó követelések tekintetében a 2009. december 31-ét követő adóévekben esedékessé váló követelések tekintetében hitelezőként.

Az adózók kötelezettségeit érintő változások 2010-ben

A bejelentési kötelezettségét az adózóknak 2010 január elsejétől az állami adóhatóság felé kell teljesíteniük, mégpedig a helyi iparűzési adókötelezettség keletkezését, illetve megszűnését - a helyi iparűzési adó bevételre jogosult települési önkormányzat megjelölésével - az adókötelezettség bekövetkeztétől (a tevékenység megkezdésétől), illetve megszűnésétől számított 15 napon belül.

Az iparűzési tevékenységet ideiglenes, alkalmi jelleggel folytató adózók az adóköteles tevékenység megkezdése előtt, de legkésőbb a tevékenység megkezdésének napján kötelesek ezt az állami adóhatóságnál bejelenteni.

A bevallási kötelezettség tekintetében 2010 év átmeneti időszak. Az adózóknak a 2009 adóévről szóló bevallást (2010. május 31-ig) még az önkormányzati adóhatósághoz kell benyújtani, mégpedig mindazon önkormányzatokhoz, amelyeknél az adózónak telephelye van és iparűzési adót vezettek be). Ugyanakkor az adóelőleg-kiegészítés összegéről a bevallást (a tárgyév utolsó hónapjának 20. napjáig - vagyis 2010. december 20-ig) már az állami adóhatóság felé kell teljesíteni, ugyanúgy, mint majd a 2010 adóévről szóló bevallást (2011. május 31-ig).

Az állami adóhatóság felé már egy helyi iparűzési adó bevallást kell benyújtani, melyen az adatokat az érintett települési önkormányzatonként részletezve kell kitölteni.

Az adófizetési kötelezettség tekintetében a fő változás, hogy a helyi iparűzési adót az állami adóhatóság felé egy számlára kell megfizetni. A helyi iparűzési adóhoz kapcsolódó önellenőrzési pótlékot, késedelmi pótlékot, adóbírságot, mulasztási bírságot külön számlákra kell megfizetni. Az önellenőrzési pótlékot a települési önkormányzatonként bevallott és a helyesbített adó különbözete után, települési önkormányzatonként kell megállapítani.

A 2010 év a fizetési kötelezettségek tekintetében is átmeneti időszak, mivel az adózónak a 2010. március 15-én esedékes előleget (az önkormányzati adóhatóság által korábban kiadott fizetési meghagyás alapján) és a 2010. május 31-én esedékes elszámolandó különbözetet még az önkormányzati adóhatóság felé kell rendezni, a 2010. szeptember 15-én esedékes előleg és a 2010. december 20-án esedékes előleg-kiegészítés összegét pedig már az állami adóhatósághoz kell megfizetni.

Az előlegfizetési kötelezettség tekintetében a határidő nem változik, az továbbra is szeptember 15. és március 15. lesz. A 2010. évben kezdődő adóév harmadik hónapjának 15. napjáig esedékes előlegrészletet a vállalkozónak az önkormányzati adóhatóság által korábban kiadott fizetési meghagyás alapján, az önkormányzati adóhatóság által megjelölt pénzforgalmi számlára kell megfizetnie.

A 2010. adóévben kezdődő - a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 41. §-ában meghatározott - előlegfizetési időszakra fizetendő első (2010. szeptember 15-én esedékes) adóelőleg-részletet a 2009. évben kezdődő adóév adója és az önkormányzati adóhatóság által a 2010. évben kezdődő adóév harmadik hónapjának 15. napjáig előírt adóelőleg-részlet pozitív különbözetevel egyezően, míg a második (2011. március 15-én esedékes) adóelőleg-részletet a 2009. évi adóév adójának felével megegyező összegben még az önkormányzati adóhatósághoz kell bevallani, de megfizetni már az állami adóhatóságnak kell.

A 2010. évben kezdődő adóévben esedékes adóelőlegfizetési időpontokat követően bekövetkező adókötelezettség-keletkezés esetén az előlegfizetési időszakra fizetendő egyes adóelőleg-részleteket a Htv. módosított 41. §-a alapján az állami adóhatósághoz kell bevallani.

Az előleg-kiegészítés megfizetésének határideje nem változik (december 20.), a 2010. december 20-án esedékes előleget már - a korábbiakban jelzettek szerint - az állami adóhatósághoz kell megfizetni.

Az önkormányzatokat terhelő adatszolgáltatási feladatok

Az állami adóhatóságnak a hatáskörébe utalt feladatok ellátása miatt számos adatra szüksége van. Így pl. tudnia kell, hogy mely önkormányzatok vezettek be helyi iparűzési adó kötelezettséget, és mi a hatályos önkormányzati rendeletek tartalma, vagy pl. ismernie kell azokat a költségvetési számlaszámokat, amelyekre az önkormányzatokat megillető összegeket utalnia kell.

Annak érdekében, hogy az állami adóhatóság a helyi iparűzési adóval kapcsolatos feladatait el tudja látni, az Art. rendelkezései több ponton kiegészültek az önkormányzatok egyszeri, illetve rendszeres adatszolgáltatási kötelezettségével. Az egyes adatszolgáltatási kötelezettségek – melyeket körjegyzőség esetén települési önkormányzatonként kell teljesíteni – a következők:

Egyszeri adatszolgáltatások

- **2010. január 15-ig:** az önkormányzati adóhatóság elektronikus úton, az állami adóhatóság által közzétett formában megküldi a 2010-ben hatályos helyi iparűzési adót szabályozó önkormányzati rendeleteit az állami adóhatóság részére,
- **2010. január 15-ig:** az önkormányzati adóhatóság közli az állami adóhatósággal azt a költségvetési számlaszámot, amelyre az állami adóhatóság a települési önkormányzatot megillető helyi iparűzési adó, továbbá a helyi iparűzési adóval összefüggő késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, adóbírság és mulasztási bírság átutalását teljesíti. *(A költségvetési számlaszám közlésére vonatkozó kötelezettség elmulasztásából, vagy késedelmes teljesítése esetén az ebből eredő kárt az érintett települési önkormányzat viseli, és ez esetben az állami adóhatóság a késedelmes átutalás miatt kamatot nem fizet.),*
- **2010. január 31. napjáig:** az önkormányzati adóhatóság az állami adóhatóság által közzétett módon és formátumban adatot szolgáltat az általa 2010. január 1-jén nyilvántartott iparűzési adóalanyok adószámáról, székhelyéről és a helyi adókról szóló törvény szerinti telephelyéről,
- **2010. április 30. napjáig:** a 2010. március 15-én esedékes és megfizetett helyi iparűzési adóelőleg összegéről, valamint az önkormányzati adóhatóság

által előlegméréséklés címén módosított előleg összegéről,

- **2010. június 30. napjáig:** a 2009. adóévről, 2010-ben benyújtott bevallásban szereplő adóelőleg adatokról, bevallott adó összegéről és az azzal szemben elszámolt adóelőleg (ideértve a megfizetett adóelőleg-kiegészítés összegét is) különbözetéről (előjel helyesen), valamint az adózó a helyi adókról szóló törvény 39/A. §-ának (5) bekezdése, illetve 39/B. §-ának (2) bekezdése szerinti – a helyi iparűzési adó alapjának egyszerűsített meghatározásáról tett – nyilatkozatáról,
- az eltérő üzleti évekre a fenti adatszolgáltatások szintén fennállnak a törvényben meghatározott speciális határidőkkel,
- **2009. december 1-jéig:** a kincstár elektronikus úton átadja az állami adóhatóság részére azon települési önkormányzatok kincstár által használt azonosítószámát, amelyek iparűzési adót vezettek be

Rendszeres adatszolgáltatások

- **az önkormányzati rendeletekről (8 nap):** amennyiben az önkormányzat a helyi iparűzési adót megálapító önkormányzati rendeletét módosította, vagy a helyi iparűzési adót rendelettel bevezette, illetve megszüntette, a rendelet számát, illetve a rendelet szövegét a kihirdetéstől számított 8 napon belül az önkormányzati adóhatóság elektronikus úton, az állami adóhatóság által közzétett módon és formátumban megküldi az állami adóhatóság részére
- **az azonosító számról és számlaszámról (8 nap):** a helyi iparűzési adó bevezetése esetén a helyi iparűzési adóról szóló önkormányzati rendelet kihirdetését követő 8 napon belül az önkormányzati adóhatóság az állami adóhatóság részére elektronikus úton, az állami adóhatóság által közzétett formátumban megküldi az érintett települési önkormányzat kincstár által használt azonosítószámát, valamint költségvetési számlaszámát, amelyre az állami adóhatóság a települési önkormányzatot megillető helyi iparűzési adó, továbbá a helyi iparűzési adóval összefüggő késedelmi pótlék, önellenőrzési pótlék, adóbírság és mulasztási bírság átutalását teljesíti. (Módtv. 118. § - Art. 52. § (18) bekezdés b) pont) a költségvetési számlaszám közlésére vonatkozó kötelezettség elmulasztásából, vagy késedelmes teljesítése esetén az

ebből eredő kárt az érintett települési önkormányzat viseli, és ez esetben az állami adóhatóság a késedelmes átutalás miatt kamatot nem fizet

- **minden hónap utolsó napjáig:** az önkormányzati adóhatóság az adószám feltüntetésével az állami adóhatóság által közzétett módon és formátumban minden hónap utolsó napjáig - a rendelkezésre álló, különösen az adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés keretében beszerzett adatok alapján - elektronikus úton adatot szolgáltat az illetékességi területén az ideiglenes (alkalmi) jelleggel végzett iparüzési tevékenység kezdetének és befejezésének időpontjáról, továbbá az általa ismert, a helyi iparüzési adó megállapításához szükséges adatokról, különös tekintettel az ideiglenes (alkalmi) jellegű iparüzési tevékenység folytatásával összefüggő, általa kiadott engedélyekről

Az adatszolgáltatások részletes tartalma jelen cikkben, illetve egy másik cikkben részletesen bemutatásra kerül.

A helyi iparüzési adó ellenőrzésével kapcsolatos szabályok

A helyi iparüzési adó bevétel jogosultja az iparüzési adó kötelezettséget rendelettel bevezető, telephellyel érintett önkormányzat. Az iparüzési adóra jogosult egyes önkormányzatok között ezért a mellett, hogy a bevallott kötelezettségeket jogosultanként (önkormányzatonként) kell kimutatni és a befizetéseket ennek megfelelően kell felosztani, az adóhatóságnak az utólagos ellenőrzés során vizsgált adózói kötelezettségeket is ennek megfelelően kell figyelembe venni, vagyis az adókülönbötetet települési önkormányzatonként kell megállapítani, és nyilvántartani.

Amennyiben az adózó terhére megállapított adókülönbötet adóhiánynak minősül, úgy az adóhiányt, valamint az ahhoz kapcsolódó adóbírságot is települési önkormányzatonként kell megállapítani, valamint a késedelmi pótlékot is ennek megfelelően külön kell felszámítani.

Az ideiglenes (alkalmi) jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az önkormányzati adóhatóságnak lehetősége van arra, hogy adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés keretében helyszíni ellenőrzést végezzen

az ilyen tevékenységet végző adózók vonatkozásában a helyi iparüzési adó megállapításához szükséges adatok beszerzése érdekében. Az ellenőrzés során megismert adatokról, úgymint az illetékességi területén végzett iparüzési tevékenység kezdetének és befejezésének időpontjáról valamint a helyi iparüzési adó megállapításához szükséges adatokról az önkormányzati adóhatóság minden hónap utolsó napjáig adatot szolgáltat az állami adóhatóságnak. (Az önkormányzati adatszolgáltatás tartalmát bővebben lásd a későbbiekben.)

Az állami adóhatóság az adatszolgáltatásként megkapott adatokat összeveti az adózói bejelentésekkel, és ennek ismeretében teszi meg az esetlegesen szükséges intézkedéseket, pl. egyes adókötelezettségek teljesítésének ellenőrzését rendeli el, mulasztási bírságot szab ki bejelentés/bevallás elmulasztása miatt.

Fizetési könnyítés, adómérséklés

A Módtv. A hatáskört a helyi iparüzési adót érintő fizetési könnyítési (részletfizetési, fizetési halasztási) és mérséklési kérelmek vonatkozásában is 2010. január 1-jétől az állami adóhatósághoz telepíti. Tekintettel azonban arra a fentiekben már rögzített elvre, hogy a helyi iparüzési adó az azt bevezető önkormányzat bevétele, így a fizetés könnyítésének vagy a mérséklésnek az engedélyezése az önkormányzatot közvetlenül érinti, a kérelem tárgyában az önkormányzatoknak önálló döntési jogkörük van. Ez azt jelenti, hogy az állami adóhatóság a hatáskörét az önkormányzati adóhatóság nyilatkozatához kötve gyakorolja.

Az önkormányzati adóhatóság döntési jogkörében két korlátozás érvényesül. Egyrészt az önkormányzati nyilatkozathoz csak az elsőfokú eljárásban van kötve az állami adóhatóság, a jogorvoslati szakban már nem. Másrészt az önkormányzati adóhatóságnak a kérelemmel kapcsolatos indokolt álláspontját (döntését) a számára biztosított 30 napos jogvesztő határidőn belül kialakítania és megküldeni az állami adóhatóság részére.

A fizetési könnyítés/mérséklés iránti kérelmet az állami adóhatósághoz kell az adózónak előterjeszteni. Az állami adóhatóság a kérelem megalapozottságát érdemben nem vizsgálja, hanem azt - annak beérkezésétől számított - 5 napon belül megküldi az önkormányzati adóhatósághoz. Ezzel együtt tájékoztatást ad a nála nyilvántartott és az adott önkormányzatra kimutatott helyi iparüzési adóról, bírság-

ról, pótlékról. Ha az adózó benyújtott kérelme több önkormányzatot is érint, akkor valamennyi önkormányzatnak csak az őt érintő kérelem és a rá vonatkozó adó-, bírság- és pótlékadatokról adható tájékoztatás.

Az önkormányzati adóhatóság a kérelem megalapozottságának érdemi vizsgálatát követően kialakítja álláspontját és a kérelem beérkezésétől számított 30 napon belül erről egy elektronikus úton megküldött nyilatkozat útján értesíti az állami adóhatóságot. Az önkormányzati adóhatóságnak részletesen indokolni kell a fizetési könnyítés feltételeit (esedékeségi időpont, részletek összege, pótlékszámítás stb.) /méréséklés (elengedés) feltételeit [mérésékelt, (elengedett) összeg, pótlékszámítás stb.] vagy az elutasítás okait, illetve a fizetési könnyítés/méréséklés (elengedés) iránti kérelem elbírálásához szükséges és az általa feltárt tényállást. Az önkormányzat nyilatkozatának jogvesztő határidőn belül történő megtétele esetén ugyanis az állami adóhatóság az első fokú eljárásban ehhez a nyilatkozathoz kötve van, vagyis ha az önkormányzat méréséklés engedélyezéséről döntött, akkor a határozatban nem utasíthatja el a kérelmet. Meg kell azonban jegyezni, hogy ha az önkormányzati adóhatóság jogszabály megsértésével hozott döntést (pl. már megfizetett tartozásra részletfizetést engedélyezett, vagy túlterjeszkedett az adózó kérelmén), úgy a határozat nem adható ki, az állami adóhatóságnak egyeztetnie kell az önkormányzati adóhatósággal.

A fizetési könnyítés/méréséklés iránti kérelem tárgyában rendelkező elsőfokú határozatot a nyilatkozat alapján, annak beérkezésétől számított 15 napon belül kell kiadmányozni. Tekintettel arra, hogy az önkormányzati adóhatóság rendelkezésre álló, a nyilatkozat elküldésére meghatározott határidő jogvesztő, ennek elmulasztása esetén a kérelem elbírálására az állami adóhatóság – az önkormányzat nyilatkozata nélkül – jogosult. Ebben az esetben – mivel ilyenkor a fizetési könnyítés/méréséklés fennálltának feltételeit az állami adóhatóságnak kell megvizsgálni – az állami adóhatóság számára a kérelem elbírálására nyitva álló ügyintézési határidő az önkormányzati adóhatóság számára irányadó 30 napos jogvesztő határidő leteltét követő napon kezdődik és a határozat meghozatalára az általános ügyintézési határidő – 30 nap – vonatkozik.

A fizetési könnyítésről/méréséklésről rendelkező elsőfokú határozat ellen kezdeményezett jogorvoslati eljárás lefolytatására az állami adóhatóság jogosult, ideértve a jogorvoslati eljárás eredményeként elrendelt új eljárást is. A jogorvoslati eljárásban a korábbiakban említett

tek szerint az állami adóhatóság nincs kötve az önkormányzati adóhatóság nyilatkozatához.

Előfordulhat, hogy az adózó a fizetési könnyítés/méréséklés iránti kérelmét az önkormányzati adóhatósághoz nyújtja be. Az önkormányzati adóhatóságnak ilyenkor elektronikus úton haladéktalanul értesíteni kell az állami adóhatóságot, tekintettel arra, hogy az első alkalommal benyújtott fizetési könnyítés/méréséklés iránti kérelem szünetelteti a végrehajtási eljárást. Az állami adóhatóság – ha a feltételek fennállnak – intézkedik a végrehajtás szüneteltetése iránt és az önkormányzat értesítésének kézhezvételétől számított öt napon belül tájékoztatja az önkormányzati adóhatóságot a nyilvántartott és az adott önkormányzatra kimutatott helyi iparűzési adóról, bírságról, pótlékról.

Ha az önkormányzati adóhatóság fizetési könnyítés/méréséklést (elengedést) engedélyez és a fizetési könnyítéssel/ mérésékléssel (elengedéssel) érintett tartozás összegét az állami adóhatóság az Art. 43/B. § alapján előlegként átutalta az önkormányzatnak, az állami adóhatóság haladéktalanul intézkedik a fizetési könnyítéssel/mérésékléssel (elengedéssel) érintett tartozás Art. 43/A. § szerinti visszakövetelése érdekében.

Bejelentés, változásbejelentés az iparűzési adó tekintetében

1. Adózói bejelentés

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (Art.) 2010. január 1-jétől hatályos módosításával (17. § (15) bekezdés) a helyi iparűzési adókötelezettség keletkezését, megszűnését – a helyi iparűzési adó bevételre jogosult települési önkormányzat megjelölésével – az állami adóhatósághoz kell bejelenteni. A bejelentést az állandó jellegű adókötelezettség bekövetkeztétől (tevékenység megkezdésétől), illetve megszűnésétől számított 15 napon belül kell megtenni, az iparűzési tevékenység ideiglenes, alkalmi jelleggel történő folytatása esetén pedig a tevékenység megkezdése előtt, de legkésőbb a tevékenység megkezdésének napján. A bejelentés, változásbejelentés megtételére az APEH a 10THIPA BEJELENTŐ ÉS VÁLTOZÁSBEJELENTŐ LAP a helyi iparűzési adókötelezettség teljesítéséhez című adatlapot rendszeresítette. Az adatlapot mind elektronikus úton, mind papír alapon (postán vagy az ügyfélszolgálatokon személyesen) be lehet nyújtani.

A 10THIPA adatlapot kell benyújtani abban az esetben, ha az adózó az állandó jellegű iparűzési tevékenységét 2010. január 01. napján vagy ezt követő időpontban kezdi meg. Ilyenkor a bejelentés határideje az adókötelezettség keletkezésétől számított 15 nap. Szintén ezen adatlapon kell bejelenteni az iparűzési tevékenység megszűnését, amennyiben a megszűnés 2010. január 01. napján vagy ezt követő időpontban történik. A bejelentési kötelezettség a tevékenység befejezését követő 15 napon belül esedékes. A tevékenység megszűnésének bejelentése nem függ attól, hogy a tevékenység megkezdését az állami adóhatósághoz, vagy még az önkormányzathoz teljesítette az adózó. Tehát akkor is a 10THIPA adatlapon kell a tevékenység megszűnését bejelenteni, ha a tevékenység megkezdését még 2010. január 1-jét megelőzően az önkormányzathoz jelentette be az adózó.

A 10THIPA adatlap szolgál az iparűzési tevékenységgel kapcsolatos – 2010. január 01. napján vagy ezt követően bekövetkezett - változás bejelentésére is, amely a változás bekövetkezését követő 15 napon belül esedékes.

Az ideiglenes iparűzési tevékenység 2010. január 1-jén, vagy ezt követően történő megkezdése esetében a bejelentési és változás-bejelentési kötelezettséget a 10THIPA adatlapon az APEH-hez kell teljesíteni. Amennyiben az adózó az iparűzési adóköteles tevékenységét ideiglenesen végzi, és a folyamatos tevékenység időtartama áthúzódik a 2010. január 1-jére vagy ezt követő időszakra, az állami adóhatóság felé – ideiglenes tevékenységre vonatkozó adatok tekintetében – bejelentési kötelezettsége nincs.

A bejelentkezés és a változás-bejelentés elmulasztása, illetve késedelmes, hibás, valótlan adattartalmú vagy hiányos teljesítése esetében az állami adóhatóság mulasztási bírságot szabhat ki, melynek összege magánszemély adózók esetében 200 ezer, más adózók esetében 500 ezer forintig terjedhet.

Abban az esetben, ha az adózó állandó jellegű iparűzési adóköteles tevékenységét az adóév közben kezdi meg, átalakulással jött létre, valamint, ha az önkormányzat az adót év közben vezeti be, a bejelentkezéssel együtt adóelőleget is be kell jelentenie. Nem kell adóelőleget bevallania/bejelentenie az előtársaság-

nak, az adóalanyként megszűnő vállalkozónak, továbbá az adókötelezettség keletkezésének adóévében az adóköteles tevékenységet jogelőd nélkül kezdő vállalkozónak. Nem kell adóelőleget bevallani arra az előlegfizetési időszakra sem, amelyre a vállalkozó már vallott be adóelőleget. Az adóhatóság az adóelőleg bejelentésére a 1045. számú bevallási formanyomtatványt alakította ki.

A 10THIPA nyomtatvány képe a következő:

10THIPA BEJELENTŐ ÉS VÁLTOZÁSBEJELENTŐ LAP A helyi iparűzési adókötelezettség teljesítéséhez		vesztési hely
Nyomtatva és elektronikus úton is egy példányban kell benyújtani az illetékes előlévő adóhatósághoz		
A HIVATAL TÖLTI KI (Kérjük, szíveskedjenek ezt a részt órára hagyni)		
Átvétel / beérkezés dátuma: _____ év _____ hó _____ nap		Az átvétel kódja: _____
Postára adás dátuma: _____ év _____ hó _____ nap		Az átvétel adóhatóság kódja: _____
Az átvétel aláírás		
AZ ADÓZÓ TÖLTI KI		
1. Az adóhatósági értesítés alapján, a hibás adatlap nyilvántartási száma: _____ (Küldés az önműködésben kért esetben kötelező.)		
2. Adózó neve / elnevezése: _____		
3. Adószáma: _____ Adóazonosító jelle: _____		
4. Kiváltót részletező lapok száma: _____		
Felhívom magam tudatában kijelentem, hogy az általam közölt adatok a valóságnak megfelelnek.		
helység _____ év _____ hó _____ nap		Az adózó vagy képviselője (meghatározás) neve _____
P.H. _____		Az adózó vagy képviselője (meghatározás) aláírás _____
Jelölje X-szel, ha meghatározott és meghatározását csatolta: ☐		
Jelölje X-szel, ha az adóhatósághoz bejelentett, a nyomtatvány aláírására jogosult állandó meghatározott: ☐		

Lap sorozat: _____

10THIPA-01	
Adózó neve / elnevezése: _____	
Adószáma: _____	
Adóazonosító jelle: _____	
Helyi iparűzési tevékenységre vonatkozó adatok bejelentése	
Az adatbejelentés jellege (UJT): ☐ (U= új bejelentés, T= költés bejelentése)	
A) A helyi iparűzési tevékenység végzésének jellege: Állandó ☐ ideiglenes (alkalmi) ☐	
B) Az iparűzési tevékenység kezdete (adókötelezettség kezdete): _____ év _____ hó _____ nap	
C) Az iparűzési tevékenység befejezése (adókötelezettség vége): _____ év _____ hó _____ nap	
D) A bevételre jogosult települési önkormányzat HPA kódja: _____	
E) A bevételre jogosult települési önkormányzat megnevezése: _____	
Az adatbejelentés jellege (UJT): ☐ (U= új bejelentés, T= költés bejelentése)	
A) A helyi iparűzési tevékenység végzésének jellege: Állandó ☐ ideiglenes (alkalmi) ☐	
B) Az iparűzési tevékenység kezdete (adókötelezettség kezdete): _____ év _____ hó _____ nap	
C) Az iparűzési tevékenység befejezése (adókötelezettség vége): _____ év _____ hó _____ nap	
D) A bevételre jogosult települési önkormányzat HPA kódja: _____	
E) A bevételre jogosult települési önkormányzat megnevezése: _____	
Az adatbejelentés jellege (UJT): ☐ (U= új bejelentés, T= költés bejelentése)	
A) A helyi iparűzési tevékenység végzésének jellege: Állandó ☐ ideiglenes (alkalmi) ☐	
B) Az iparűzési tevékenység kezdete (adókötelezettség kezdete): _____ év _____ hó _____ nap	
C) Az iparűzési tevékenység befejezése (adókötelezettség vége): _____ év _____ hó _____ nap	
D) A bevételre jogosult települési önkormányzat HPA kódja: _____	
E) A bevételre jogosult települési önkormányzat megnevezése: _____	

A nyomtatvány főlapján az adózó azonosításához szükséges adatokat kell feltüntetni, amelyek a következők:

- az adózó neve, elnevezése,
- az adózó adószáma, adóazonosító jele,
- az adózó (képviselője, meghatalmazottja) aláírása.

A főlapon kell feltüntetni a csatolt részletező lapok számát, valamint az adóhatósági értesítés alapján a javítani kívánt adatlap nyilvántartási számát.

A 01-es részletező lapon jelenthető be az iparűzési adókötelezettséggel kapcsolatos adatok. Az iparűzési tevékenységre vonatkozó adatokat bevételre jogosult önkormányzatoként kell megadni úgy, hogy a részletező lapon rovatonként több bejelentést lehet tenni.

A 01-es részletező lapon kell megadni a következőket:

- Az „Adatbejelentés jellegét”, amely „U” vagy „T” jelölés lehet. Az „U” jelölés azt jelenti, hogy a továbbiakban ez az adat válik érvényessé. Az „U” jelölése kódkockába történő beírásával új adatot lehet bejelenteni a beírt tartalommal. A „T” választása esetén a korábban bejelentett adatot lehet törölni. Ekkor is be kell írni a rovatba a törölendő adatot.
- A helyi iparűzési tevékenység végzésének jellegét, amely lehet „Állandó” vagy „Ideiglenes (alkalmi)”. A vállalkozó állandó jellegű iparűzési tevékenységet végez az önkormányzat illetékességi területén, ha ott székhellyel, telephellyel rendelkezik, függetlenül attól, hogy tevékenységét részben vagy egészben székhelyén (telephelyén) kívül folytatja. Ideiglenes jellegű az iparűzési tevékenység, ha az önkormányzat illetékességi területén az ott székhellyel, telephellyel nem rendelkező vállalkozó
 1. piaci és vásároló kiskereskedelmet folytat,
 2. építőipari tevékenységet folytat, illetőleg természeti erőforrást tár fel vagy kutat, feltéve, hogy a folyamatosan vagy megszakításokkal végzett tevékenység időtartama adóéven belül a 30 napot meghaladja, de nem éri el a 181 napot. Ha a tevékenység folytatásának időtartama a 180 napot meghaladja, akkor a tevékenység végzésének helye telephelynek minősül,
 3. bármely - az 1. és 2. pontba nem sorolható - tevékenysége, ha annak folytatásából közvetlenül bevételre tesz szert, feltéve, ha egyetlen önkormányzat illetékességi területén sem rendelkezik székhellyel, telephellyel.

Ideiglenes (alkalmi) iparűzési adókötelezettség bejelentésekor meg kell adni, hogy az adózó tevékenysége a fentiekben ismertetett három kategória közül melyikbe tartozik. Amennyiben az adózó mindkét jellegű tevékenységet végzi, avagy egy önkormányzat területén egy időben több fajta ideiglenes iparűzési tevékenységet is végez, az állandó tevékenységét (tevékenységeit), illetve az ideiglenes tevékenységét (tevékenységeit), külön-külön blokkokban jelentheti be.

- Az iparűzési tevékenység kezdetét (adókötelezettség kezdetét) és az iparűzési tevékenység befejezését (adókötelezettség végét). A tevékenység kezdetének dátumát mind az új tevékenység bejelentésekor, mind a korábbi bejelentés törlésekor, illetőleg a tevékenység befejezésének bejelentésekor is meg kell adni, mert az adóhatóság ennek a dátumnak a segítségével azonosítja, hogy bejelentése melyik adókötelezettségére vonatkozik. A tevékenység befejezését csak akkor kell kitölteni, amennyiben a bejelentés állandó jelleggel folytatott helyi iparűzési tevékenység befejezésére vonatkozik. Ideiglenes jelleggel végzett iparűzési tevékenység esetén a tevékenység befejezésének napján kell a helyi iparűzési adóról bevallást tenni - a megfizetés határidejével egyezően - így a tevékenység záró időpontját ebben az esetben a THIPA adatlapon nem szükséges bejelenteni.
- A bevételre jogosult települési önkormányzat HIPA kódját és megnevezését. Az ún. HIPA-kódok az APEH internetes honlapján, a www.apeh.hu honlapon megtalálhatók. Az APEH internetes honlapján megtalálható programmal történő kitöltés esetén a négyjegyű kód beírásával a helyhatóság neve automatikusan megjelenik a névmezőben. Amennyiben a HIPA-kód első vagy második számjegyét beírja az adózó a rovatba, legördülő menüben jelennek meg az azonos számmal kezdődő önkormányzatok. A HIPA-kód kiválasztásával az önkormányzat megnevezése sorban (E) automatikusan megjelenik az adott bevételre jogosult települési önkormányzat megnevezése. Ezen rovat pontos kitöltése azért fontos, mert az adóhatóság ezen önkormányzatok tekintetében fogja az adózótól az iparűzési adóbevallást várni.

2. Önkormányzati bejelentés

Az Art. 52. § (19) bekezdése szerint az önkormányzati adóhatóság havi rendszerességgel adatot szolgáltat az ideigle-

időpontjáról továbbá az általa ismert, a helyi iparűzési adó megállapításához szükséges adatokról, különös tekintettel az ideiglenes (alkalmi) jellegű iparűzési tevékenység folytatásával összefüggő, általa kiadott engedélyekről. A 01. számú részletező lapot csak abban az esetben kell benyújtani az állami adóhatósághoz, amennyiben az adott hónapra vonatkozóan az önkormányzat rendelkezik ideiglenes (alkalmi) iparűzési tevékenységgel kapcsolatos bejelentés alá eső adattal.

A 01. számú részletező lapon az alábbiakról kell adatot szolgáltatni:

- Az adatszolgáltatással érintett tárgyév és hónap adata, amely azt jelöli, hogy az adatszolgáltatás melyik hónapra vonatkozik (ide legkorábban 2010. január hónap tűntethető fel).
- Az adatszolgáltatással érintett adózó adatai (neve, adóazonosító jele, adószáma).
- Az iparűzési tevékenység kezdete és befejezése dátumát. A befejezés dátumát csak akkor kell feltüntetni, ha az adat az önkormányzat rendelkezésére áll.
- Az ideiglenes iparűzési adóköteles tevékenység Htv. 37. § (2) bekezdése szerinti minősülése, amely az alábbi lehet:
 1. az adózó piaci és vásároló kiskereskedelmet folytat,
 2. az adózó építőipari tevékenységet folytat, illetőleg természeti erőforrást tár fel vagy kutat, feltéve, hogy a folyamatosan vagy megszakításokkal végzett tevékenység időtartama adóéven belül a 30 napot meghaladja, de nem éri el a 181 napot,
 3. bármely - az 1. és 2. pontba nem sorolható - tevékenység, ha annak folytatásából az adózó közvetlenül bevételre tesz szert, feltéve, ha egyetlen önkormányzat illetékességi területén sem rendelkezik székhellyel, telephellyel.
- Az engedély kiadásának időpontja, amelyet akkor kell kitölteni, ha az önkormányzat az iparűzési tevékenységgel összefüggésben engedélyt adott ki az adózó részére és ezt kívánja bejelenteni az adatlapon.
- Az adatbejelentés jellege, amely csak adatok törlése esetén tölthető ki. Amennyiben hibásan jelentett be az önkormányzat adózói adatokat, a korábbi adatlapon megadott adatokat törölnetnie kell és a következő blokkban kell megadnia a helyes adatokat ismét.

A 10THIPAÖ-02. számú „az önkormányzat iparűzési adóalanyokra vonatkozó EGYSZERI adatszolgáltatása” lapon kell az önkormányzatnak 2010. január 31-éig adatot szolgáltatnia az általa 2010. január 1-jén nyilvántartott iparűzési adóalanyok adószámáról, székhelyéről és a helyi adókról szóló törvény szerinti telephelyéről. A 02. számú lap az önkormányzatok egyszeri adatszolgáltatására vonatkozik. A 02. számú részletező lapot kizárólag az állandó iparűzési adóalanyok bejelentésére lehet alkalmazni.

A 02. számú részletező lapon az alábbiakról kell adatot szolgáltatni:

- Az adatszolgáltatással érintett adózó adatai (neve, adóazonosító jele, adószáma, székhelye, telephelye). A székhely és telephely adatai esetében a helyi adóról szóló törvény szerinti székhely és telephely adatokat kell megadni. Amennyiben az adózónak adott települési önkormányzat területén több telephelye van, akkor telephelyenként új blokkot kell kitölteni, a teljes adattartalom megismétlésével.
- Az adókötelezettség keletkezésének időpontja, amely az iparűzési adókötelezettség kezdő időpontját jelenti.
- Az adatbejelentés jellege, amely csak adatok törlése esetén tölthető ki. Amennyiben hibásan jelentett be az önkormányzat adózói adatokat, a korábbi adatlapon megadott adatokat törölnetnie kell és a következő blokkban kell megadnia a helyes adatokat ismét.

Az Art. 52. § (18) bekezdés b) pontja értelmében az önkormányzati adóhatóság helyi iparűzési adó bevezetése esetén a rendelet kihirdetését követő 8 napon belül az állami adóhatóság részére elektronikus úton megküldi a kincstár által használt azonosító számát és költségvetési számlaszámát, amelyre az állami adóhatóság a települési önkormányzatot megillető helyi iparűzési adó, továbbá a helyi iparűzési adóval összefüggő késedelmi pótlék, ellenőrzési pótlék, adóbírság és mulasztási bírság átutalását teljesíti. A közteherviselés rendszerének átalakítását célzó törvénymódosításokról szóló 2009. évi LXXVII. törvény 215. § (4) bekezdése alapján továbbá a helyi iparűzési adót alkalmazó önkormányzat adóhatóságának 2010. január 15-ig közölnie kell költségvetési számlaszámát. A költségvetési számlaszám közlésére vonatkozó kötelezettség elmulasztásából, vagy késedelmes teljesítése esetén az ebből eredő kárt az érintett települési önkormányzat viseli, és ez esetben az állami adóhatóság a késé-

delmes átutalás miatt kamatot nem fizet. A kincstári azonosító szám, illetve a számlaszám és utóbbi megváltozásának bejelentésére a 10THIPAÖSZ nyomtatvány szolgál. A nyomtatványt kizárólag elektronikus úton lehet benyújtani. A 10THIPAÖSZ nyomtatvány képe a következő:

10THIPAÖSZ
BEJELENTŐ ÉS VÁLTOZÁSBEJELENTŐ LAP
Települési önkormányzatok közhatalos számlaszámának és törzskönyvi nyilvántartási számának adóhatósági bejelentésére

Elektronikus úton egy példányban kell benyújtani az illetékes elnöki által jóváhagyott

A) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

B) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

C) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

D) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

E) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

F) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

G) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

H) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

I) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

J) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

K) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

L) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

M) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

N) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

O) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

P) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

Q) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

R) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

S) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

T) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

U) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

V) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

W) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

X) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

Y) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

Z) ADÓALVÁLTÓ ADATAI
Adóalváltó neve: _____
Adóalváltó címe: _____
Adóalváltó számlaszám: _____

A 10THIPAÖSZ nyomtatványon a következő adatokat kell bejelenteni:

- Az adóhatósági értesítés alapján javítani kívánt adatlap nyilvántartási számát.
- Az adatszolgáltató önkormányzat adatait (törzskönyvi nyilvántartási számát, megnevezését, székhelyét, ügyintéző nevét, telefonszámát).
- A számlaszámra vonatkozó adatok (számlát vezető pénzügyi intézet neve, címe, számla száma).
- Az adatbejelentés jellegét, amelyet csak változás bejelentése esetén kell kitölteni.
- A változás hatályát, amelyet csak változás bejelentése esetén kell kitölteni. A dátum határozza meg, hogy mikortól utalható az önkormányzatot megillető bevétel az újonnan bejelentett számlaszámra.

HIPA-kódok

Az Art. rendelkezése alapján az állami adóhatóság az iparűzési adót önkormányzatonként tartja nyilván. Ezen rendelkezések végrehajtásához az adóhatóság minden egyes önkormányzathoz egy 4 jegyű ún. HIPA-kódot rendelt hozzá.

A HIPA-kód négyjegyű szám, amelynek legelső karaktere azt mutatja meg, hogy az adott település mely regionális APEH igazgatóság illetékességi területén fekszik. Az első karaktert a regionális igazgatóságok kódjaiból oly módon „származtatjuk”, hogy ezek második számjegye alkotja ezt a számot. Ennek megfelelően tehát a HIPA-kód valamennyi, az Észak-magyarországi Regionális Igazgatóság területén fekvő település esetén 2-vel kezdődik, az Észak-alföldi Regionális Igazgatóság esetén 3-mal, Dél-alföldi Regionális Igazgatóság esetén 4-gyel, Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság esetében 5-tel, Közép-dunántúli Regionális Igazgatóság esetén 6-tal, a Dél-dunántúli Regionális Igazgatóság esetén 7-tel. Budapest HIPA-kódja egységesen 1.000, tekintettel arra, hogy a fővárosi önkormányzat jogosult a helyi iparűzési adó kiszabására, és így a felosztás szempontjából az egyes kerületek között nem indokolt különbséget tenni. Amennyiben a HIPA-kód 1-essel kezdődik, de nem 000-val végződik (tehát nem Budapestet jelöli), akkor az adott település Pest megye területén található.

A régiókon belül a megyék között is különbséget lehet tenni a HIPA-kód második számjegye alapján. Amennyiben ez 0-3 között van, akkor a régió legtöbb települést tartalmazó megyéjéről van szó (Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Bács-Kiskun megye, Zala megye, Veszprém megye és Baranya megye), míg a 4-6 közötti szám jelöli a második legtöbb településsel bíró megyét (Nógrád megye, Hajdú-Bihar megye, Békés megye, Vas megye, Fejér megye és Somogy megye), a 7 vagy a fölötti karakter pedig azt a megyét, amelynek területén a legkevesebb település fekszik a régióon belül (Heves megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye, Csongrád megye, Győr-Moson-Sopron megye, Komárom-Esztergom megye és Tolna megye).

A 000, a 400 illetve a 700 végződésű HIPA-kódok valamennyi esetben a megyeszékhelyeket jelölik. A továbbiakban egymást követő sorrendben az adott megyében található megyei jogú városok, majd a városok, ezt követően pedig a községek lettek ellátva HIPA-kódokkal, folyamatos sorszámozással, ABC-sorrendben.

Az iparűzési adó nyilvántartása az adózói folyószámlákon, a befizetések felosztása

Az Art. rendelkezései alapján az APEH a helyi iparűzési adót, illetve a helyi iparűzési adóval összefüggő késedelmi pótlékot, önellenőrzési pótlékot, adóbírságot, mulasztási bírságot külön számlákon, a bevételre jogosult települési

önkormányzatonként megbontva tartja nyilván. A jogszabály végrehajtása érdekében 2010. január 1-jétől az alábbi új költségvetési számlaszámokat nyitotta meg az APEH:

Adónemkód	Számla megnevezése	Számla száma
640	Helyi iparüzési adó adónem beszedési számla	10032000-06057691
641	Helyi iparüzési adó késedelmi pótléka beszedési számla	10032000-06057701
642	Helyi iparüzési adó önellenőrzési pótléka beszedési számla	10032000-06057718
643	Helyi iparüzési adó mulasztási bírsága adónem beszedési számla	10032000-06057725
644	Helyi iparüzési adó adóbírsága adónem beszedési számla	10032000-06057732

Ezen megjelölt adónemek (fő-adónemek) a folyószámla vezetés szempontjából más adónemekhez hasonlóan működnek (kötelezettségek, pénzforgalom könyvelése). Az iparüzési adó specialitása, hogy a főadónemeken kívül az önkormányzatonként vezetett al-adónemeken is történik könyvelés. Az al-adónemek kódjai megegyeznek az önkormányzatok HIPA-kódjával.

Az iparüzési adókötelezettségek könyvelése a főadónemen és al-adónemeken egyidőben történik meg és az al-adónemeken könyvelt kötelezettségek összege esedékességként meg kell, hogy egyezzen a főadónemen könyvelt kötelezettség összegével. A 2010. szeptember 15-i iparüzési adóelőleg könyvelését egy adózói folyószámlán a következő példa szemlélteti:

XY Kft 11111111-2-41

640 Helyi iparüzési adó főadónem						
	Vonalkód	Esedékesség	Összeg	Terhelési dátum	Pénzforgalom összeg	Könyvelés dátuma
Adóelőleg	1234567890	2010.09.15	90000			2010.07.17
Befizetés				2010.09.20.	45000	2010.09.22.
Adónem egyenlege			90000			
1000 Budapest Al-adónem						
	Vonalkód	Esedékesség	Összeg	Terhelési dátum	Pénzforgalom összeg	Könyvelés dátuma
Adóelőleg	1234567890	2010.09.15	40000			2010.07.17
Befizetés				2010.09.20.	20000	2010.09.23.
4000 Kecskemét Önkormányzat Al-adónem						
	Vonalkód	Esedékesség	Összeg	Terhelési dátum	Pénzforgalom összeg	Könyvelés dátuma
Adóelőleg	1234567890	2010.09.15	50000			2010.07.17
Befizetés				2010.09.20.	25000	2010.09.23.

Az iparüzési adó számlákra befolyt, főadónemekre lekönyvelt befizetéseket virtuális pénzforgalomként meg kell jeleníteni az al-adónemeken is. A virtuális pénzforgalmi tételek a napi szinten elvégzett felosztás eredmé-

nyeként jelenhetnek meg az al-adónemeken. A pénzforgalom felosztását az önkormányzatonként felkönyvelt kötelezettségek figyelembe vételével kell elvégezni. A felosztás az esedékesség sorrendjében (először a korábbi esedékességű kötelezettségre), azonos esedékességű tartozások esetében az önkormányzatonként kimutatott kötelezettség arányában történik meg. A főadónemeken túlfizettként jelentkező összegeket nem lehet felosztani az al-adónemekre. A felosztást egy egyszerű példa szemlélteti. Az adó-
zó a 2010. szeptember 15-i előlegre szeptember 20-án 45.000 Ft-ot befizet (a példa a 2010. szeptember 23-i felosztás eredményét mutatja).

XY Kft 11111111-2-41

A kötelezettségek módosulása (pl. önellenőrzés) esetén a következő felosztás során megváltozhatnak az egyes önkormányzatokra felosztott virtuális pénzforgalmi tételek. Ilyen-

kor a korábban felosztott pénzforgalmi tétel ellentételezése történik meg és az új al-adónemen könyvelődik az új felosztás eredménye.

A jogszabályban meghatározott hatásköri átvétel miatt a 2010. március 15-i előleg összegét és a 2010. május 31-én a 2009. adóévre vonatkozóan benyújtott bevallásban szereplő pozitív elszámolandó különbözetet még az önkormányzati adóhatósághoz kell megfizetni. Ebből következően az APEH-nál vezetett adózói folyószámlákon a 2010. március 15-i előleg és a 2010. május 31-i elszámolandó különbözetet nem könyveljük.

Utalás az önkormányzatoknak

1. Felosztott összegek átutalása

Az Art. rendelkezései szerint az APEH az iparűzési adó felosztását a fizetési kötelezettség esedékességétől, késedelmes befizetés esetén a befizetés napjától számított 30 napon belül végzi el, és ezt követő 5 napon belül utalja át a települési önkormányzat költségvetési számlájára. A számlaszámot az önkormányzatnak az ezen cikkben már ismertetett 10THIPAÖSZ nyomtatványon kell bejelentenie az állami adóhatósághoz.

Amennyiben az önkormányzat a költségvetési számlaszámát elmulasztotta bejelenteni, úgy utalás részére nem történik mindaddig, míg a bejelentési kötelezettségének eleget nem tesz. A hibásan bejelentett (pl. már lezárt) számlaszámok esetében az APEH illetékes regionális igazgatósága felhívja az érintett önkormányzatot a számlaszám változásának bejelentésére. Ezen esetben is csak a bejelentés pótlását követő felosztás alapján történhet meg az önkormányzatot megillető iparűzési adó átutalása. Természetesen a hibásan bejelentett vagy bejelenteni elmulasztott számlaszám miatt az adóhatóságot kamatfizetési kötelezettség nem terheli.

2. Előre utalások

Az Art. vonatkozó rendelkezése szerint az APEH a következő összegeket a következő időpontokban utalja át a települési önkormányzatok részére:

- adózó által bevallott adóelőleg összegét az előlegfizetés esedékességét megelőző munkanapon (először 2010. szeptember 14-én),
- az adóévet megelőző évre az adózó által bevallott helyi iparűzési adó, valamint az adóévre bevallott és megfizetett helyi iparűzési adó különbözetének összegét az adóévben benyújtandó helyi iparűzési adóelőleg kiegészítésről benyújtott bevallás esedékességét megelőző munkanapon (először 2010. december 17-én),
- az adóévet megelőző évi helyi iparűzési adóbevallás alapján a települési önkormányzatonként nettó módon megállapított pozitív előjelű elszámolási különbözetet a bevallás esedékességét megelőző munkanapon (először 2011. május 30-án).

Az összegek átutalása az önkormányzatok 10THIPAÖSZ nyomtatványon bejelentett számlaszámára történik.

Az előre utalások elsősorban négy időpont köré összpontosulnak: március 15., május 31., szeptember 15., december 20. Ezen időpontok mellett azonban az eltérő üzleti éves adózók esetében más időpontokban is történhet átutalás. Az utalás során az adóhatóság az átutalási megbízás közlemény rovatában jelzi, hogy előre utalásról van szó, vagy a befizetett és felosztott összeg átutalásáról.

A fentiek alapján történő első utalások az önkormányzati adatszolgáltatásokon alapulnak. Tehát elengedhetetlen, hogy az önkormányzatok minél pontosabban, teljeskörűen és határidőben eleget tegyenek az adatszolgáltatási kötelezettségüknek, mert késedelmes adatszolgáltatás esetén az adóhatóság nem tudja az előre utalást végrehajtani és ilyen esetben az önkormányzatok csak a befizetett összegek felosztása útján juthatnak hozzá az iparűzési adó összegéhez.

(A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetéséről szóló 2009. évi CXXX. tv. rendelkezik az ún. megelőlegezési számláról, amelyen a központi költségvetés az állami adóhatóságnak a fenti kötelezettségeinek teljesítéséhez – a bevételek időbeli eltéréseiből adódó átmeneti pénzügyi hiányok fedezetére – biztosítja a Kincstár útján a fedezetet.)

Késedelmi pótlékolás szabályai az iparűzési adó esetében

Az iparűzési adó, az azzal összefüggő mulasztási bírság, adóbírság, önellenőrzési pótlék késedelmes megfizetése esetében késedelmi pótlékot kell fizetni. Az iparűzési adóval kapcsolatos késedelmi pótlék megállapítása során a nettó pótlékolás elve nem alkalmazható, tehát a más adónemen fennálló túlfizetés összegével nem lehet csökkenteni az iparűzési adó tartozást. Az iparűzési adó esetében a pótlék megállapítási települési önkormányzatonként (aladónemenként) történik, külön megjelenítve az iparűzési adóra, a mulasztási bírságra, az adóbírságra és az önellenőrzési pótléokra felszámított késedelmi pótlék összegét. Az iparűzési adó késedelmi pótléka adónemre (főadónem) az önkormányzatonként felszámított késedelmi pótlék összesített adatát könyveli az APEH, és ezt is közli ki az adózóval (természetesen az adózó annyi pótlék levezetést fog kapni, ahány aladónemen késedelmes teljesítéssel érintett). A késedelmi pótlék kiközlése a megszokott rend szerint történik, a tárgyévet követő év október 31-éig. A késé-

delmi pótlék esedékessége a tárgyévet követő év november 15-e.

Az ellenőrzés során megállapított késedelmi pótlékot a megállapított adóhiány után szintén települési önkormányzatoként kell megállapítani.

Mulasztási bírságolás az iparűzési adóval összefüggésben

Az adóhatóság az iparűzési adóval összefüggésben a következő szankciókat szabhatja ki:

- az adóbevallás elmulasztása, késedelmes teljesítése (magánszemély adózók esetében 200 ezer, más adózók esetében 500 ezer forintig terjedhet),
- hibás adóbevallás benyújtása (magánszemély adózók esetében 20 ezer, más adózók esetében 100 ezer forintig terjedhet),
- bejelentési kötelezettség elmulasztása, késedelmes, hibás teljesítése (magánszemély adózók esetében 100 ezer, más adózók esetében 200 ezer forintig terjedhet),
- iparűzési adóelőleg kiegészítési kötelezettség nem megfelelő mértékű teljesítése A ténylege adókötelezettség 90 %-a és a befizetett előleg közötti különbséget 20%-a szabható ki),
- alaptalan iparűzési adóelőleg mérséklés (az előző időszak adatai alapján bevallott adóelőleg és a mérsékelt adóelőleg közötti különbséget 20%-a lehet a bírság).

A mulasztási bírságot az APEH-nak szintén települési önkormányzatoként kell megállapítani. Ahol értelmezhető, ott a kötelezettség arányában (pl. alaptalan adóelőleg mérséklés), ahol ez nem értelmezhető, ott az önkormányzatok között egyenlő arányban megosztva kell megállapítani a mulasztási bírságot (pl. bejelentés késedelme).

Átvezetés az iparűzési adó esetében

Az iparűzési adónemről – mivel az iparűzési adóbevallások pénzforgalmat nem bonyolítanak – kizárólag a '17-es számú átvezetési és kiutalási kérelem nyomtatványon lehet az iparűzési adónemen fennálló túlfizetést visszaigényelni, vagy más adónemre átvezettetni. Az átvezetés csak a fő-adónemekről történhet és kizárólag akkor, ha legalább a kérelmezett összegnek megfelelő túlfizetés fennáll az adott főadónemen.

Az iparűzési adónemre valamennyi olyan bevallás alapján történhet átvezetés, amelynek a 170-es átvezetési kérelem a melléklete, valamint természetesen a '17-es nyomtatványon is van lehetőség az átvezetésre. Az átvezetett összeg figyelembe

vétele az iparűzési adónemen a befizetett összegével egyező módon történik (a felosztás az al-adónemekre).

Visszakövetelési eljárás

A befizetések elszámolásánál előfordulhat, hogy az adózó bevallása, önellenőrzése illetve az állami adóhatóság helyi iparűzési adót érintő ellenőrzése következtében megváltozik a korábbi felosztási arány, és valamely települési önkormányzatnak helyi iparűzési adó visszafizetési kötelezettsége keletkezik, más önkormányzat pedig további iparűzési adóbevételekre lesz jogosult.

Mivel az állami adóhatóság a befolyt iparűzési adót folyamatosan utalja át a jogosult önkormányzatok részére, egy későbbi, a már átutalt összeget érintő változás esetén egyes önkormányzatoknak további átutalást kell teljesíteni, viszont lesznek olyan önkormányzatok, amelyekről vissza kell követelni a kifizetett adó összegét vagy annak egy részét. Ennek lebonyolítására a Módtv. egy sajátos eljárási rendet épít be az Art.-ba. E szerint ha az adózó bevallása és önellenőrzése, illetve az állami adóhatóság helyi iparűzési adót érintő ellenőrzése következtében az önkormányzatnak helyi iparűzési adókülönbséget visszafizetési kötelezettsége keletkezik, az állami adóhatóság 30 napos határidő kitűzésével felhívja az önkormányzatot a különbséget visszafizetésére. Amennyiben az önkormányzat visszafizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az állami adóhatóság az önkormányzat költségvetési számlájával szemben hatósági átutalási megbízást bocsát ki. Ha ez az intézkedés részben vagy egészben eredménytelen, az állami adóhatóság a következő kiutaláskor a vissza nem fizetett összeget beszámítja.

Iparűzési adóelőleg mérséklés

Amennyiben az adózó számításai alapján az előző évi adatok alapján bevallott iparűzési adóelőleg összege meghaladja az adóévre várható adatok alapján számított adóösszegét, akkor az adóelőleg mérséklését kérheti. A kérelemhez részletes számításokat kell csatolni, amelyek a várható adóévi eredményt valószínűsítik. Az adóelőleg mérséklés az adóhatóságnál nyilvántartott adóelőlegre kérhető, tehát az APEH-tól a 2010. II. félévi előleg (2010. szeptember 15-én esedékes) mérséklésére nyújtható be először kérelem. A kérelmet az esedékesség előtt lehet benyújtani.

A bevallásokkal és az önkormányzatokat érintő további adatszolgáltatási feladatokkal egy másik cikk részletesen foglalkozik.

SINKÁNYÉ DR. CSENDES ÁGNES, KERESZTES TAMÁS